

International Conference on Actual Problems in International Students Teaching and Learning
within European Higher Education Area, Ternopil, May 13-16, 2014.

українського народу та ознайомитися з його непростим життєвим шляхом, духовними й мистецькими шуканнями та здобутками.

Отже, система виховної роботи у Міжнародному навчальному центрі Донецького національного університету ім. М.Горького відповідає задачам морального, естетичного, превентивного та трудового виховання. Участь іноземних студентів у навчально-виховних заходах розширює коло їх спілкування, попереджає міжкультурну інтерференцію, формує етнічну толерантність, прискорює соціокультурну та психологічну адаптацію на початковому етапі навчання.

Виховна робота сприяє подоланню мовних труднощів, входженню іноземців у новий історико-культурний простір, нову сферу суспільних, міжособистісних та групових взаємин й визначає пристосованість особистості до певного соціального середовища тому вона є невід'ємною та значущою складовою навчального процесу у МНЦ.

УДК 378.68+378.14-054.6

Надія Ремезовська

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна

**НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА ТА АДАПТАЦІЙНА РОБОТА З
ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ І СЛУХАЧАМИ ПІДГОТОВЧОГО
ВІДДІЛЕННЯ УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

Nadiya Remezovska

Pavlo Tychyina Uman State Pedagogical University, Ukraine

**EDUCATIONAL PEDAGOGICAL AND ADAPTATIONAL WORK
WITH INTERNATIONAL STUDENTS AND PREPARATORY
DEPARTMENT ATTENDEES OF PAVLO TYCHYNA UMAN STATE
PEDAGOGICAL UNIVERSITY**

Підготовка іноземних громадян, передусім, пов'язана з вирішенням проблем їх адаптації до нових умов навчання і життя, оскільки разом зі вступом до ВНЗ вони потрапляють в незвичне для них соціальне, мовне і національне середовище, до якого їм належить адаптуватися.

Враховуючи освітнє середовище, навчально-виховна й адаптаційна робота побудовані на таких видах діяльності:

здійснення всебічного аналізу особливостей контингенту іноземних студентів у психологічному, фізіологічному, етнічному, етичному, правовому та інших аспектах;

пред'явлення іноземним студентам чітких вимог як до суб'єкта й об'єкта навчання й виховання;

створення належних умов для мовної, психологічної, моральної, правової адаптації до умов перебування й навчання в Україні.

Організація успішної адаптації сприяє інтеграції іноземців в студентське середовище, підвищує якість та рівень навчання, забезпечує мотивацію в оволодінні знаннями, вміннями і навичками, що дозволяють значно підвищувати якість підготовки фахівців. Саме тому одним з провідних напрямів діяльності з іноземними студентами є організація адаптаційної роботи як на підготовчому відділенні, так і на основних факультетах, суть якої зводиться до надання, перш за все, психологічної допомоги і занурення у культурне середовище, кардинально відмінне від звичного.

Під час адаптації іноземців до нових умов проживання і навчання, важлива роль належить знайомству з особливостями культури і побуту українського народу, вивчення народних традицій України. У цьому ключі особливої ваги набувають заходи, спрямовані на оптимізацію цього процесу, соціалізацію іноземців та їх інтеграцію в український соціум.

Ознайомлення з мовою, культурою і побутом українців є невід'ємною складовою навчання іноземців в УДПУ імені Павла Тичини. Щоб досягнути всю красу і глибину українського слова, культури і традицій, іноземних студентів запрошували відвідати тематичні заходи і залучали до культурно-освітницької діяльності на рівні з українськими.

Задля реалізації поставленої мети студентів-іноземців залучають до активної участі в загальноуніверситетських, факультетських і міських заходах. Важливу роль в адаптації до нового соціального середовища відводиться куратору групи, в якій навчаються іноземні студенти. Від його особистих та педагогічних якостей напряму залежить успішність іноземних громадян у навчанні й у новому студентському колективі. Робота кураторів в УДПУ проводиться цілеспрямовано на залучення іноземців до активної участі в громадському, науковому і культурному житті ВНЗ.

Одним із основних завдань в процесі адаптації є подолання культурного шоку і почуття самотності в новій культурі. Визначення умов для позитивного розвитку відносин з новим соціумом мінімізує негативне сприйняття нової культури і служить рушієм до активного включення студента в громадське життя і діяльність вишу.

Організація навчальної роботи з іноземними громадянами має свою специфіку. Основою якісної фахової підготовки іноземних студентів є високий рівень мовної компетенції, оскільки розуміння мови викладання – це першооснова в процесі навчання. Саме тому надзвичайна увага мовній підготовці приділяється в процесі навчання іноземних громадян як на підготовчому факультеті, так і на основних факультетах.

Проте викладання мови має багато невирішених питань, зумовлених низкою чинників, серед яких нерозробленість достатньої кількості методик викладання української мови як іноземної, невідповідність кількості і якості підручників з української мови для іноземців потребам навчання відповідно до профілю і напряму підготовки.

Задля вирішення вище зазначених питань на особливу увагу заслугоує створення окремих підручників для іноземних громадян, адаптування програми «українська мова» до комунікативних потреб і мовних можливостей іноземних студентів, адаптування текстів за відповідною спеціальністю, доповнення посібників словниками нових термінів, розробка передтекстових і післятекстових вправ, внесення елементів наочності для швидкого засвоєння нових термінів.

З метою забезпечення якісної підготовки іноземних громадян УДПУ звертає особливу увагу на вивчення мови. Вирішення вище означених проблем прямо залежить від категорії іноземців, які вивчають українську мову у вищих навчальних закладах, напряму підготовки, спеціальності, етапу навчання, комунікативної потреби, існуючої бази знань. Іноземні студенти, які вивчали російську мову до вступу у ВНЗ і володіють нею на належному рівні, досить швидко здійснюють входження до української мови, спираючись на знання, навички та вміння з російської мови. Значно більших зусиль і великої професійної майстерності потребує робота з іноземними студентами, які попередньо пройшли нетривалий елементарний курс вивчення української (російської) мови. Велика увага приділяється індивідуальній роботі викладачів з такими іноземними студентами, а також організації самостійної роботи студента з підручниками і посібниками.

З метою підвищення рівня підготовки іноземних громадян необхідно створювати відповідні умови для оптимізації цього виду діяльності, розглядати питання організації навчально-виховного процесу у комплексі з адаптаційною роботою, що, в свою чергу, дасть змогу підвищити якість навчання й дозволить іноземним громадянам отримати відповідну професійну кваліфікацію.

UDC 316.6

Victoria Kukharska

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

CULTURAL AWARENESS AS A KEY COMPONENT OF CULTURAL ADAPTATION

It's happening already all over the globe that we need to understand how one another's cultures affect individuals' behaviors and perceptions. As the dynamics of culture is changing, knowledge and understanding of cultural awareness can be a powerful tool in the 21st century, managers who have intercultural communication skills to build strong teams will be in high demand.

Cultural awareness is a way of thinking and viewing the world. It means understanding, respecting and successfully interacting with those whose world views, value, behaviour, communication styles, customs and practices are different than one's own. In other definition cultural awareness is characterized as developing sensitivity and understanding of another ethnic group. This usually involves internal